

NACIONALINIS KIBERNETINIO SAUGUMO CENTRAS

prie krašto apsaugos ministerijos

Gedimino pr. 40, Vilnius, tel. 1843, www.nksc.lt, el. p. info@nksc.lt

Kibernetinio saugumo centro rekomendacijos kibernetinio saugumo subjektams

Žalia – žemiausios kategorijos Interneto saugumo centro (angl. *Center for Internet Security*, toliau – CIS) kontrolės priemonė rekomenduojama mažoms ar vidutinėms įmonėms, turinčioms ribotą informacinių technologijų (toliau – IT) kibernetinio saugumo patirtį, skirta IT turtui ir personalo apsaugai. Pagrindinis šių įmonių tikslas yra užtikrinti verslo tęstinumą. Duomenų, kuriuos įmonė bando apsaugoti, jautrumas yra mažas ir tokie duomenys dažniausiai susiję su darbuotojais ir jų finansine informacija.

Oranžinė – vidutinės kategorijos CIS kontrolės priemonė rekomenduojama įmonėms darbuotojams, atsakingiems už IT infrastruktūros valdymą ir apsaugą, ir įmonėms, turinčioms departamentus su skirtingais rizikos profiliais. Taip pat, įmonėse, kuriose apdorojami jautrūs įmonės ar klientų duomenys, gali trumpam sutrikti veikla. Taip pat rekomenduojama įmonėms, kurioms pažeidimas sukeltų didelę reputacinę žalą. Oranžinė CIS kontrolė apima ir Žalios CIS kontrolės priemones.

Raudona – aukščiausios kategorijos CIS kontrolės priemonė rekomenduojama saugos ekspertams, kurie specializuojasi įvairiose kibernetinio saugumo srityse (pvz., rizikos valdymo, įsilaužimo testavimo, programų saugumo). Taip pat rekomenduojama įmonėms, kurių duomenys yra riboto naudojimo (viešai neskelbtini), arba įmonėms, kurios vykdo funkcijas, susijusias su teisiniu reguliavimu, atliekias vertinimu ir priežiūra, ir įmonėms, kurios turi atkreipti dėmesį į paslaugų prieinamumą ir jautrių duomenų konfidencialumą ir vientisumą. Raudona CIS kontrolė apima Žalios ir oranžinės CIS kontrolės priemones.

SAUGUMĄ DIDINANTI PRIEMONĖ	APRAŠYMAS	SAUGUMĄ DIDINANTI PRIEMONĖ	APRAŠYMAS	SAUGUMĄ DIDINANTI PRIEMONĖ	APRAŠYMAS
01 Organizacijos techninės įrangos identifikavimas ir valdymas (angl. <i>Inventory and Control of Enterprise Assets</i>)	Veiksmingai valdyti (inventorizuoti, stebėti ir koreguoti trūkumus) organizacijos tinkle veikiančią techninę įrangą ir užtikrinti tinkamą organizacijos tinklo resursų naudojimą.	07 Nuolatinis pažeidžiamumų vertinimas (angl. <i>Continuous Vulnerability Management</i>)	Nuolat rinkti ir vertinti informaciją, susijusią su PI pažeidžiamumais ir saugumo spragų išnaudojimu. Sužinojus apie PI pažeidžiamumus veikti nedelsiant, taip sumažinant galimybes pikavaliams pasinaudoti saugumo spragomis.	14 Darbuotojų kibernetinio saugumo sąmoningumo ir įgūdžių mokymai (angl. <i>Security Awareness and Skills Training</i>)	Užtikrinti, kad organizacijos darbuotojai turėtų reikiamas žinias ir gūdžius atpažinti kibernetines grėsmes. Nuolat didinti darbuotojų sąmoningumą sudarant ir taikant kibernetinio saugumo mokymo planą.
02 Organizacijos programinės įrangos (toliau – PI) identifikavimas ir valdymas (angl. <i>Inventory and Control of Software Assets</i>)	Veiksmingai valdyti (inventorizuoti, stebėti ir šalinti trūkumus) organizacijos prietaisuose veikiančią PI ir užtikrinti tik teisingos PI naudojimą.	08 Audito žurnalinių įrašų valdymas (angl. <i>Audit Log Management</i>)	Fiksuoti ir valdyti audito įrašus, galinčius padėti nustatyti, išširti ir užkardyti kibernetines atakas.	15 Paslaugų teikėjų valdymas (angl. <i>Service Provider Management</i>)	Sukurti paslaugų teikėjų, kurie administruoja jūsų organizacijos jautrius duomenis ar yra atsakingi už jūsų organizacijos kritinių sistemų priežiūrą, vertinimo procesą. Taip padės pasinikoti patikimus paslaugų teikėjus.
03 Duomenų apsauga (angl. <i>Data Protection</i>)	Taikyti procesus ir technines kontrolės priemones, skirtas duomenims identifiuoti, klasifikuoti, apdoroti, išlaikyti ir sunaikinti.	09 El. pašto ir žiniatinklio naršyklės apsauga (angl. <i>Email and Web Browser Protections</i>)	Mažinti galimybes pikavaliams tiesiogiai kontaktuoti ir manipuluoti el. pašto ir žiniatinklio duomenimis.	16 Taikomųjų programų saugumas (angl. <i>Application Software Security</i>)	Valdyti sukurtos ar įgytos PI saugumo elementus per visą jų gyvavimo ciklą. Stebėti ir aptikus išsiskyti saugumo spragas, taip užkertant kelią pikavaliams jomis pasinaudoti.
04 Saugios konfigūracijos nustatymas ir taikymas organizacijos techninėje ir PI (angl. <i>Secure Configuration of Enterprise Assets and Software</i>)	Sukurti ir veiksmingai valdyti (stebėti, tikrinti ir rengti ataskaitas) neįsijungusių įrenginių, darbo vietų, tarnybinių stovyklų ar tinklo įrenginių technines ir PI saugios konfigūracijas (saugumo nustatymus). Konfigūracijų pokyčiai turi būti griežtai stebimi ir valdomi.	10 Apsauga nuo kenkimo programų (angl. <i>Malware Defenses</i>)	Drausti ir kontroliuoti kenkimo programinio kodo diegimą, plitimą ir naudojimą organizacijos įrenginiuose.	17 Incidentų valdymas (angl. <i>Incident Response Management</i>)	Siekiant užtikrinti organizacijos informacijos ir reputacijos apsaugą ir veiklos tęstinumą, parengti incidentų valdymo politiką (kibernetinių incidentų valdymo, veiklos tęstinumo valdymo, atsakingų asmenų ir funkcijų paskirstymo planus ir t. t.). Tai padės greičiau reaguoti į vykstančias atakas, efektyviau suvaldyti žalą, aptikti įsilaužimus ir panaikinti jų veiklos padarinius, atkurti tinklo ir sistemų veiklą.
05 Paskyrų valdymas (angl. <i>Account Management</i>)	Taikyti procesus ir priemones, skirtas naudotojų, administratorių ir sistemų paskyroms stebėti ir kontroliuoti. Prieigos teisių suteikimo procesas turi būti griežtai kontroliuojamas.	11 Duomenų atkūrimas (angl. <i>Data Recovery</i>)	Taikyti procesus ir priemones, padedančias atkurti organizacijos duomenis ir priemones į patikimą, iki incidento buvusį būseną.	18 Įsilaužimo testavimas (angl. <i>Penetration Testing</i>)	Priemonės tikslas – visapusiškai išbandyti organizacijos (personalo, procesų, technologijų) atsparumą įsilaužimams, imituojanti galimus pikavalių veiksmus.
06 Prieigos teisių valdymas (angl. <i>Access Control Management</i>)	Taikyti procesus ir priemones, skirtas stebėti ir kontroliuoti, kad prieiga prie organizacijos išteklių būtų suteikiama tik tiems naudotojams, kuriems tai yra būtina. Suteikiant prieigą, vadovautis iš anksto numatyta politika darbo vietoms, PI, bei žmogiesiems resursams.	12 Tinklo infrastruktūros valdymas (angl. <i>Network Infrastructure Management</i>)	Siekiant sumažinti galimybes pikavaliams rengti kibernetines atakas, būtina veiksmingai valdyti (sekti, pranešti ir pašalinti trūkumus) tinklo įrenginių naudojimą.		
03 Duomenų apsauga (angl. <i>Data Protection</i>)	Taikyti procesus ir technines kontrolės priemones, skirtas duomenims identifiuoti, klasifikuoti, apdoroti, išlaikyti ir sunaikinti.	13 Tinklo stebėseną ir apsaugą (angl. <i>Network Monitoring and Defense</i>)	Taikyti procesus ir priemones užtikrinti išsamią tinklo stebėseną ir apsaugą nuo saugumo grėsmių visoje organizacijos tinklo infrastruktūroje.		

Pagrindinės rekomendacijos:

Inventorizuoti, identifiuoti techninę ir PI. Turimų resursų informacija padeda juos valdyti, priimti sprendimus bei pritaikyti kontrolės priemones. Tai yra vienas iš kertinių informacijos šaltinių, kuriais užtikrinamas tolesnis organizacijos kibernetinis saugumas.

Atnaujinti organizacijoje naudojamą PI. Kibernetiniai nusikaltėliai, sužinoję apie išleistus programų atnaujinimus, juos išširia ir stengiasi pasinaudoti programų spragomis, atsirandančiomis dėl asmenų, dėsiančių atnaujinti programas, aplaidumo, siųsdami jį jų kompiuterius kenkimo programinį kodą.

Užtikrinti organizacijoje prieigų kontrolę ir valdymą. Labai svarbu užtikrinti administratoriaus teises turinčių paskyrų kontrolę. Iš administratoriaus teises turinčių paskyrų turi būti atliekami tik administravimo darbai, kitiems darbams atlikti turi būti naudojamos naudotojo paskyros.

Reguliarai daryti sistemų atsargines kopijas. Atsarginės kopijos užtikrina organizacijos veiklos tęstinumą įvykus kibernetiniam incidentui. Atsarginės kopijos turi būti nuolat testuojamos ir saugomos keliose vietose, atskiroje infrastruktūroje.